

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 39 § ja 47 a §:n, sekä maa-aineslain 4 a §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee maa-ainesten ottoa ja murskaamista siirrettävällä murskausasemalla.

LUVAN HAKIJA

Hakija:	Sallan Yhteismetsä
Yhteyshenkilö:	Anne Harju
Osoite:	Kuusamontie 25, 98900 Salla
Puhelinnumero:	040 567 0670
Sähköposti:	anne.harju@sallanyhteismetsa.fi
Y-tunnus:	0192897-8

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta:	Salla
Kiinteistöt ja alue, jota päätös koskee:	Sallan yhteismetsä (732-874-2-0)

Sallan Yhteismetsä hakee maa-aines- ja ympäristölupaa maa-ainesten ottoon ja otettujen maa-ainesten murskaukseen Sallaan Satsivaaraan kiinteistölle Sallan yhteismetsä (732-874-2-0). Suunniteltu Saltsivaara 2 maa-ainesalue sijaitsee Sallan kunnassa kunnan keskustaaajaman eteläpuolella linnuntietä n. 37 km päässä aivan kunnan etelärajan tuntumassa. Karhujärven asutusryhmä on alueen lounaispuolella. Maa-ainespaikka on valtatiestä 5 (Joutsijärventie) erkanevan yhdystien 9481 (Karhujärventie) lähellä. Ottamislupaa haetaan kymmenen (10) vuoden ajalle ja 100 000 k-m³ ottomäärälle. Suunniteltu otto sisältää kalliokiviainesta ja moreenia, sekä niiden murskausta. Alueella on ollut aiemmin ottotoimintaa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain (555/1981) mukaiseen maa-ainesten ottamiseen on saatava maa-aineslupa (MAL 4 §).

Ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 2 mukaan ympäristölupa on oltava:

- Kiinteälle murskaamolle tai sellaiselle tietylle alueelle sijoitettavalle siirrettävälle murskaamolle, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (kohta 7 e)

Jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana (MAL 4 a § ja YSL 47 a §)

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain ja ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n 2 momentin 6 b kohdan mukaan lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Sallassa toimii Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 19.12.2024 (699/11.01.00/2024).

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Toiminta sijoittuu hakijan omistamalle kiinteistölle. Hakijalla on aiempi maa-aineslupa (Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä viranhaltijapäätös 9.7.2021 Y/29/2021) samalle kiinteistölle osittain samalle alueelle.

HAKEMUS (HAKIJAN ILMOITUKSEN MUKAAN)

1 OTTAMISSUUNNITELMASELOSTUS

1.1 YLEISTIEDOT

Saltsivaara 2 maa-ainespaikka sijaitsee Sallan kunnassa kunnan keskustaajaman eteläpuolella linnuntietä n. 37 km päässä aivan kunnan etelärajan tuntumassa. Karhujärven asutusryhmä on alueen lounaispuolella. Maa-ainespaikka on valtatiestä 5 (Jout-sijärventie) erkanevan yhdystien 9481 (Karhujärventie) lähellä. Alueen sijainti ja summittainen rajaus on esitetty kohdassa 2.1. Tiedot on esitetty kohdassa 2.3.

Ottamisalue sijaitsee Sallan kunnassa olevalla kiinteistöllä 732-874-2-0, SALLAN YHTEISMETSÄ. Kiinteistön omistusselvitys on erillisenä liitteenä naapurikiinteistöjen omistustietojen kanssa.

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristönsuojelu on 9.7.2021 myöntänyt Sallan Yhteismetsälle maa-ainesten ottoluvan Y/29/2021 30000 m³ määrälle kalliota ja 5000 m³ määrälle moreenia. Määrästä on otettu n. 21400 m³. Alueella on 16.-17.10.2024 suoritettu valvontatarkastus, jossa on määrätty tehtäväksi täydennyksiä alueen merkintöihin, opastukseen, lähistön lähteiden mittauksiin jne. Ottaminen on paikoin ylittänyt hakemuksen mukaisen alueen, joten on haettava uusi maa-ainesten ottolupa sekä samalla ympäristölupa, koska 50 vrk aika ylittyy murskauksessa yms. melua aiheuttavassa toiminnassa. Ottamista on tehty n. 8100 m³ em. luvan alueen ulkopuolelta. Uuden luvan hakemisella ja myöntämisellä on tarkoitus rauettaa aiempi lupa. Jälkityöt tehdään uuden lupahakemuksen mukaisesti.

1.2 ALUEEN NYKYTILA

Alue on osittain aiemman luvan perusteella käsiteltyä kalliolouhosta ja osittain metsätalouskäytössä. Puusto on poistettu alueelta. Aluetta koskevia valokuvia on kohdassa 2.8.

Hakemuksen kohteena oleva kiinteistö ja sen naapuritilat yhteystietoineen on esitetty erillisessä liiteasiakirjassa. Naapurien kuulemista ei ole tehty. Lähimmät rakennukset on esitetty kohdassa 2.4. Etäisyyttä lähimpiin asuntoihin on n. 400 m ja lähimpiin lomarakennuksiin n. 500 m. Tulkinta on tehty maastokartan kuvaustekniikan mukaisesti, joten kaikki rakennukset eivät välttämättä ole sen mukaisessa käytössä.

1.3 YMPÄRISTÖ-, POHJA- JA PINTAVESIOLOT

Ottoalueella tai sen läheisyydessä ei ole sellaisia kohteita, jotka olisivat luontotyyppin, eliö- tai kasvilajiston, muinaismuisto-, kulttuuri- tai maisema-arvon vuoksi suojeltavia. Yhteismetsän alueella tällä palstalla on muutamia lähteitä. Alueen lähellä ei ole muita metsälain, vesilain tai luonnonsuojelulain mukaisia kohteita. Maa-ainespaikan

lounaispuolella n. 6 km päässä on pienehkö yksityinen luon-nonsuojelualue. Pohjoispuolella n. 6 km päässä on valtion mailla oleva suojelualue. Lähimmät Natura2000 -alueet ovat alueesta kaakkoon n. 8 km päässä. Alueiden sijainti näkyy kartoilla 2.6. Samassa kohdassa on myös lähimpien tiedossa olevien muinaisjäännösten sijaintikartta.

Saltsivaaran ja samalla ottoalueen eteläpuolella on Karhujärvestä koilliseen suuntautuen Salpalinjaan kuuluva hyvin säilynyt panssariestekivirivistö. Se ei ole ulottunut ottoalueelle tai sinne johtavalle tielle asti. Kohteen sijainti näkyy mm. kohdan 2.1. kartassa.

Suunniteltu ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet ovat n. 1 km etäisyydellä pohjoispuolella oleva ”Muu pohjavesialue” Härkäkangas III ja n. 2 km itään oleva ”Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue” Karhujärvi II. Pohjavesialueiden sijainnit on esitetty kartalla 2.5 sekä osaksi maakuntakaavakartalla kohdassa 2.2. Pohjavesitasoa ottamisalueella ei ole määritetty. Lähistön lähteiden korkeus on määritetty gps -mittauksella ja niiden vierelle on laitettu merkit korkeustason seuraamiseksi. Eteläisemmän lähteen 1 vedenpinnan korkeus oli 2.11.2024 n. 285,18 m(N2000) ja pohjoisemman lähteen 2 korkeus oli n. 284,65 m(N2000). Todennäköisesti ottamisalueella pohjaveden korkeus on hieman näitä lukemia korkeammalla. Alin ottamistaso on 290,0 m(N2000) eli n. 5 m korkeammalla kuin lähimmän lähteen pinnan taso. Lähde 1 on n. 150 m suunnitellusta ottamisesta itään ja lähde 2 n. 200 m pohjoiseen. Valokuvia ottoalueesta, aitauksesta ja lähteistä on esitetty kohdassa 2.8.

Karhujärvi on alueen eteläpuolella n. 500 m päässä. N. 400–500 m päässä ottoalueesta on pysyvää asutusta ja lomarakennuksia. Niiden sijainti on esitetty kappaleessa 2.4. Toiminnan ympäristövaikutukset ovat vähäiset, koska melua tai muuta merkittävää häiriötä aiheuttava toiminta ei ole jatkuvaa.

1.4 SUUNNITTELUTILANNE

Yleiskaavaa tai yksityiskohtaisia kaavoja ei alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ole laadittu.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava on ollut pitkään vireillä. Lapin liiton valtuusto hyväksyi kaavan 16.5.2022. Liiton hallitus määräsi 29.8.2022 kaavan tulemaan voimaan. Hakemuksen kohteena oleva alue on ”Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta” (M). Ottoalue on ”Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueen” (mv 8401) sekä ”Maaseudun kehittämisen kohdealue” (mk 8006) rajakohdissa. Valtatie 5 ympäristöineen kuuluu ”Koillis-Suomen kehittämiskäytävään” (LK 8452). Sen länsipuolelle on varattu ”Päärata, yhteystarve” Kontiomäki-Kemijärvi (pr/yt). Ote maakuntakaavasta ja eräistä sen merkinnöistä on kappaleessa 2.2.

1.5 MATERIAALIN OTTAMISTOIMINTA

Suunnittelun pohjana olevat kartat ja aineistot on laadittu siten, että aluksi alueen ympärille on maalimerkeillä merkitty 9 tukipistettä, joiden x, y ja z on mitattu senttimetri- luokan gps -laitteella. Tämän jälkeen on pienoislennokilla (drooni) suoritettu alueen kuvaus pituus- ja rinnakkaispeittävällä menetelmällä. Kuvaus on tehty 2.11.2024, jolloin aiempi otto on saatu tarkkaan kartoitettua. Kuvista on mitattujen tukipisteiden ja useilla kuvilla näkyvien vastinpisteiden avulla muodostettu mittatarkka ortoilmakuva ja maastomalli. Niistä on konstruoitu alueen korkeuskäyrät, tiet, maastokuviot, ojat jne. Ottamisalueen raja-alue on tehty ortokuvausta ja muuta em. aineistoa apuna käyttäen. Aineistosta on laskettu tarkat leikkauskuvat ja massatiedot. Maanmittauslaitoksen ortokuva alueesta on kuvattu 2024, joten sekin antaa hyvän kuvan nykyhetkestä.

Ottamisolueen pinta-ala on n. 2,4 ha. Varsinaista ottoaluetta on n. 1,63 ha. Tuki-toiminto- ja varastoalue perustetaan murskeaseman läheisyyteen sen itä- ja eteläpuolelle. Haettava ottomäärä on 100 000 m³ kalliota ja moreenia. Murskausta ja muuta merkittävää melua aiheuttavaa toimintaa varten haetaan samalla ympäristölupa, koska vastaavaa toimintaa on jo ollut aiemman luvan aikana ja 50 vuorokauden raja ylittyy, joten meluilmoitus ei riitä. Melun leviämistä on mallinnettu liitteenä olevassa WSP:n 8.4.2025 päivätyssä selvityksessä ”Sallan Saltsivaaran maa-aineksenoton meluselvitys, raportti”. Sen johtopäätösten takia porausta, räjäytyksiä, rikotusta ja murskausta ei tehdä juhannuksen ja heinäkuun lopun välillä. Samoin rikotuksen ja murskauksen korkeusasemaa on rajoitettu.

Otto- ja ottamisolueen kulmapisteet merkitään maastoon n. 1.3 m korkeilla päästään maalatuilla puisilla paaluilla luvan saatua lainvoiman. Ottamisolue noudattaa suurelta osaltaan alueelle tehtyä aitaa, joten sitä ei tarvitse merkitä. Ottamistoiminta aloitetaan olemassa olevan louhoksen reunoista etelään ja pohjoiseen. Ottamisolueen lähelle on merkitty korkeustasomerkkejä, joiden avulla ottoalueen pohjan tasoa tarkkaillaan. Pintamaat ja murskekasat on sijoitettu ja sijoitetaan alueen reunoille suojavalleiksi ja käytetään myöhemmin maisemoinnissa.

Ottamissyvyys on 1–20 metriä. Alin ottotaso on 290,0 m mpy (N2000). Maa-ainesten oton ja leikkausten syvyys sekä muoto on esitetty ottosuunnitelmakartassa ja leikkauspiirustuksissa. Tulotien varrelle on tehty tukitoiminta-alue koneiden säilytykseen ottoaikaiseen murskeiden varastoalueeksi. Selkeytysaltaan ja tukitoimintoalueen rakenteiden periaatekuvat on kohdassa 2.9.

Otettua ja jalostettua kallio- ja moreenimursketta käytetään pääasiassa lähialueen metäteiden ja varastoalueiden rakentamisessa ja kunnossapitamisessä.

Alueen pintamaat on osittain kuorittu ja kuoritaan kaivinkoneella ja sijoitetaan toiminta-alueen reunoille luvan voimassaolon ajaksi. Pintamaiden määrä on vähäinen. Kallion ja moreenin murskaus tehdään rikotuksen jälkeen siirrettävällä murskausasemalla. Murskaustoiminnassa kivennäismaa ja kiviaines lastataan siirrettävään murskausasemaan, joka rikkoo kivet ja moreenin halutun rakeisuuskoon mukaiseksi murskeeksi. Valmis murske kasataan pyöräkuormaajalla murskeaseman läheisyydestä varastokasoihin raekoon mukaisesti. Kun murskauksen toimintajakso on päättynyt, ajetaan valmistusta mursketta eri käyttökohteisiin kuorma-autolla. Murskeen toimitus kohteisiin voi ajoittua jopa usean vuoden ajalle murskauksen päätyttyä luvan voimassa oloaikana. Murskausta tehdään korkeintaan muutamia kertoja vuodessa. Joinakin vuosina voi olla, ettei murskausta tehdä ollenkaan. Varastokasat pidetään osittain alueella suojamassa melun leviämistä loma-asutuksen suuntaan. Samoin pintamaita käytetään suojauksessa.

1.6 TURVALLISUUS JA YMPÄRISTÖN SUOJAUS

Turvallisuus- ja suojaustoimien osalta noudatetaan voimassa olevia työ- ja ympäristönsuojelusta säädettyjä lakeja ja määräyksiä. Ottamistoiminta ei aiheuta MAL 3 mukaisia haittoja ympäristölle. Ottamisolue on lähes kokonaan jo aidattu korkealla aidalla, mikä estää eläinten ja ihmisten pääsyn jyrkänteiden reunoille ja toiminta-alueelle.

Työturvallisuus:

Ottotoiminnassa huolehditaan, ettei kaivu-, lastaus-, murskaus-, poraus-, räjäytys- ym. työ aiheuta vaaratilanteita työntekijöille ja muille alueen lähetyvillä oleville. Luvanhakija velvoittaa alueella toimivat murskaus- ja muusta urakoinnista vastaavat yrittäjät perehtymään (ja perehdyttämään työntekijänsä) kyseisen työn vaara- ja riskitilanteisiin.

Luvanhaltija valvoo yrittäjän noudattavan velvoitetta. Hyväksytyjen henkilösuojainten ja turvavaatetuksen käyttö ottotoiminnan aikana on pakollista. Velvoitteet koskevat myös töissä käytettäviä aliurakoitsijoita.

Työkoneille tulee tehdä käyttöönottotarkastukset ennen työmaalle siirtymistä. Koneiden varoitus- ja hälytinalaitteiden kunnossa oloa valvotaan.

Ympäristönsuojelu

Sulamis- ja sadevedet johdetaan ottoalueen itäreunalle tarvittaessa tehtävään saostusaltaaseen, josta ne edelleen kulkeutuvat pintavalunnan kautta maastoon. Suurin osa vesistä imeytyy joka tapauksessa ottoalueelle. Poraus-, räjäytys- ja murskaustyö suoritetaan mahdollisimman yhtäjaksoisesti melu- ja pölyhaittojen minimoimiseksi.

Poltto- ja voiteluaineet säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä, jotka sijoitetaan suojakaukaloihin tai tankkausalue suojataan muovikalvolla ja tiiviillä maa-aineksella. Murskauksen ulkopuolella alueella ei varastoida poltto- tai voiteluaineita. Koneissa on oma öljyntorjuntakalusto. Mahdollisista vahingoista ilmoitetaan välittömästi viranomaisille ja ryhdytään tarvittaviin puhdistustoimiin. Talous-jätteille ja vaarallisille jätteille varataan säiliöt, jotka tyhjennetään asianmukaisesti tyhjennyspaikkoihin.

Maa-ainesten ottotoiminnasta ei synny MAL 5a § mukaisia kaivannaisjätteitä. Kaikki jalostamiseen kelpaamattomat ainekset (pintamaat) käytetään alueen suojavalleihin ja verhoiluun.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on esitetty erillisessä liitteessä.

1.7 MAISEMOINTI JA ALUEEN JÄLKIHOITO

Aluetta käytetään ottamistoiminnan päätyttyä puutavaran varastoalueena. Sen johdosta alueelle jää kuori- ja puujätettä, mikä edesauttaa kasvualustan syntymistä. Varastoaluetta ei metsitetä aktiivisesti.

Ottamisalueen luiskat jätetään louhinnan mukaiseen kaltevuuteen. Viimeisillä räjäytyksillä tehdään hieman alaosan luiskausta. Luiskatuille kohdille levitetään alueen kuorinnan yhteydessä varastoitua humuspitoista pintamaata kasvualustan luomiseksi. Ottoalueen ympärillä ollut aita ja varoitustaulut jätetään paikoilleen, mikä estää eläinten ja ihmisten kulkemista ja varoittaa jyrkänteestä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennys

Luvanhakija on täydentänyt yhteislupahakemusta ja ottamissuunnitelmaselostusta 26.01.2025, 28.4.2025 ja 8.5.2025 sekä toimittanut meluselvityksen 8.4.2025.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla yleistiedoksiantona Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon (Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) verkkosivuilla ja Sallan kunnanviraston teknisessä toimistossa 16.05.-21.06.2025. Lisäksi kuulutus on julkaistu Koti-Lappi lehdessä 21.05.2025. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Sallan kunnanviraston teknisessä toimistossa ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla osoitteessa <https://kemijarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/ymparistonsuojelu/nahtavilla-olevat-asiakirjat/> kuulutusajan.

Hakemuksesta on tiedotettu kirjeitse ympäristönsuojelulain 38 §:n ja maa-aineslain 13 §:n mukaisesti asianosaisille, joiksi on katsottu kiinteistön naapurikiinteistöjen omistajat (23 kpl).

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Sallan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunnot.

Lapin ELY-keskus (12.06.2025):

Hakemus

Sallan Yhteismetsä hakee maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen ottoon ja murskaukseen. Suunnitelma-alue on yhteensä noin 2,4 hehtaarin kokoinen alue Sallan Karhujärvellä sijaitsevilla tilalla Sallan yhteismetsä RN:o 2:0, kiinteistötunnus 732-874-2-0. Kokonaisottomäärä on 100 000 k-m³ kalliokiviainesta. Varsinaisen ottoalueen pinta-ala on n. 1,63 hehtaaria. Lupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi.

Hakemuksen mukaan kohde ei sijaitse pohjavesialueella. Aluetta käytetään jo maa-ainesten ottamiseen, ja tällä hetkellä voimassa oleva maa-aineslupa päättyy vuonna 2031. Alin suunniteltu ottotaso on +290,0 metriä (N2000). Ottosyvyys vaihtelee välillä 1–20 metriä. Louhittavan alueen suunniteltu alin ottamistaso on +290,00 metriä (N2000). Hakemuksen mukaan suurin osa alueelle kertyvistä sulamis- ja sadevesistä imeytyy kallion rakoihin. Tarvittaessa alueen itäreunalle tehdään saostusallas, josta vesi ylivuotona johdetaan maastoon. Allas tyhjennetään tarpeen mukaan.

Hakemuksen mukaan kohteelta otettu kalliokiviaines jalostetaan murskaamalla eri murskelajikkeiksi. Louhinnan vaiheita ovat poraus, räjäytys, rikotus ja murskaus. Hakemuksen mukaan alueella tehdään vuodessa 2–3 louhinta- ja murskausjaksoa, jotka ovat kestoaltaan 5–10 vuorokautta

Suunnitelman mukaan alueen pintamaat kuoritaan ja läjitetään ottoalueen reunoille maisemoinnissa käytettäväksi. Toiminnan päätyttyä ottamisalueen pohja muotoillaan vaihtelevaksi niin, ettei isoja painumia tai lammikoita pääse muodostumaan. Pintavedet ohjataan ottoalueen reunaan, josta ne johdetaan maastoon. Aluetta käytetään ottamistoiminnan jälkeen puutavaran ym. varastoalueena. Ottamisalueen luiskat jätetään louhinnan mukaiseen kaltevuuteen 7:1. Viimeisillä räjäytyksillä tehdään hieman alaosan luiskausta. Luiskatuille kohdille levitetään alueen kuorinnan yhteydessä varastoitua humuspitoista pintamaata kasvualustan luomiseksi. Ottoalueen ympärillä oleva aita ja varoitustaulut jätetään paikoilleen, mikä estää eläinten ja ihmisten kulkemista ja varoittaa alueella olevasta jyrkänneestä.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemusalue ei sijoitu luonnonsuojelualueelle, luonnonsuojeluohjelmien alueelle eikä Natura 2000 -verkoston alueelle tai sellaisten läheisyyteen. Hakemusalueelta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa

rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, ei liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 2.6.2025). Alueella ei myöskään sijaitse tunnettuja luonnonsuojelulain 65 §:n tai 64 §:n mukaisia luontotyyppejä.

Hakemusalue sijaitsee reilun kilometrin päässä luonnonsuojelulain 73 §:n tarkoittamasta suuren petolinnun pesäpuusta. Luonnonsuojelulain 70 §:n ja lintudirektiivin 5 artiklan mukaan lajin tahallinen häiritseminen erityisesti lisääntymis- tai jälkeläisten kasvatusaikana tai muutoin niiden elämänsäkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Hakemuksen liitteenä olleen meluselvityksen ja maastonmuodot huomioiden toiminta ei ennalta arvioiden aiheuta erityistä häiriötä petolintureviirille.

Lähteet

Suunnitelma-alueesta noin 100 metrin etäisyydellä idässä sijaitsee yksi peruskarttaan merkitty lähde ja toinen lähde sijaitsee noin 170 metrin etäisyydellä koillisessa. Pohjaveden virtaussuunta on alueella arviolta kohti muodostuman reunaosia, eli suunnitellulta ottoalueelta kohti lähteitä. Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilain (VL 2 luku 11 §) mukaan kielletty.

Lapin ELY-keskus katsoo, että ennalta arvioiden lähteisiin jää riittävä suojaetäisyys, mutta toteaa, että lähteiden luonnontilan turvaamiseksi lupapäätöksessä tulisi esittää lähteiden tarkkailua koskeva lupamääräys. Tarkkailun tulee käsittää esimerkiksi lähteiden pinnantason mittauksia. Lähteiden tila tulee dokumentoida ennen toiminnan aloittamista. Maa-ainesten ottamistoiminta tulee suorittaa niin, ettei pohjaveden pinnan taso pysyvästi muutu, ja ettei siitä aiheudu pohjaveden laadun vaarantamista.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu ottamisalue sijoittuu 21.9.2022 voimaan kuulutetun Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan mukaiselle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4517). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Suunniteltu ottamisalue sijoittuu lisäksi osittain maakuntakaavaan merkityn maaseudun kehittämisen kohdealueen (mk 8006, Suolijärvi-Karhujärvi) rajauksen sisäpuolelle. Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kaavamääräyksen mukaan *”Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.”*

Suunnitelulla alueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-aineslain (555/1981) 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupahdoissa otetaan huomioon myös lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä säädetään yleisestä luvanvaraisuudesta. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7c ja 7e mukaan muun muassa kivenlouhimolle, kiinteälle tai siirrettävälle murskaimelle tulee hakea ympäristölupaa, mikäli toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 vuorokautta.

Kiven louhinnan ja murskauksen suojaetäisyyksistä häiriintyviin kohteisiin sekä mm. toiminnan aiheuttamista melu- ja pölypäästöistä säännellään valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns. Muraus-asetus, 800/2010).

Kalliokiviaineksen ottaminen louhoksessa voi myös vaatia vesilain (587/2011) mukaisen luvan esimerkiksi vesilain 3 luvun (luvanvaraiset vesitaloushankkeet) 2 §:n tarkoittaman vesitaloushankkeen yleisen luvanvaraisuuden perusteella tai vesilain 3 luvun 3 §:n tarkoittaman aina luvanvaraisen vesitaloushankkeen perusteella. Näin ollen hankkeesta tulee tehdä vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi, ennen kuin toiminnalle myönnetään maa-aineslupa. ELY-keskus arvioi alustavasti hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella, onko hakemuksen mukaisessa hankkeessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista ja jälkihoitotoimenpiteistä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta on jo aiemmin otettu maa-aineksia.

Alueella tällä hetkellä voimassa oleva maa-aineslupa päättyy 15.8.2031 (Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristönsuojelu, 9.7.2021, lupa Y/29/2021). Luvassa sallittu ottomäärä on 30000 k-m³ kalliokiviainesta ja 5000 k-m³ moreenia. Määrästä on otettu n. 21400 k-m³. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on suorittanut voimassa olevan luvan alueella 16.-17.10.2024 valvontatarkastuksen, jossa on mm. todettu ottamisen paikoin ylittäneen luvamukaisen alueen. Ottamista on tehty n. 8100 k-m³ em. luvan alueen ulkopuolelta. Hakijan mukaan nyt haettavalla uudella luvalla on tarkoitus korvata aiempi lupa.

Lupaharkinnassa tulee huomioida edellä esitetyn lisäksi seuraavat asiat:

Ottamistoiminta

Edellä todettuun viitaten ELY-keskus korostaa ottoalueen merkitsemistä maastoon riittävän selvästi ja siten, ettei otettavan alueen rajauksesta jää missään vaiheessa epäselvyyttä. Ottoalueen rajauksen merkit tulee olla havaittavissa myös talviaikaan.

Lisäksi maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuuskohdat huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjähetyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Ottoalueen jyrkänteiden suojaaminen ja merkitseminen tulee tehdä riittävällä tavalla. Lippusiiman käyttöä jyrkänteiden merkitsemiseen tulee välttää.

Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkonien huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, ettei alinta ottotasoa aliteta, ja että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että ylimmän havaitun pohjaveden pinnantason päälle jää aina vähintään yhden (1) metrin paksuinen suoja-kerros koskemattomasta maasta. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy. ELY-keskus suosittelee, että suojakerrospaksuus olisi aina vähintään kaksi (2) metriä alueen jälkihoidon toteutumisen ja alueelle aikanaan muodostuvan puuston menestymisen kannalta.

Murskaus

ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkivoimalla siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rinne-
taukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi

ELY-keskus toteaa, että koska kyseessä on kalliokiviaineksen ottaminen louhoksessa, tulisi hankkeesta kertoa tiedot ainakin nykytilanteessa pois-pumpattavien vesien määrästä sekä tulevasta tilanteesta (eli kun louhos on syvennetty alimpaan ottotasoon, niin paljonko vettä pitää silloin pum-pata pois). Tämän perusteella hankkeesta arvioidaan alustavasti, onko kyseisessä tapauksessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Hankkeen kohdalla vesilain mukainen lupa voi tulla kyseeseen vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin kohdan 2 (*toiminnan tarkkailu osoittaa, että toi-minnasta aiheutuu luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista*) tai 3 luvun 3 §:n 1 momentin kohdan 2 (*muu toimenpide, jonka seurauksena pohjave-siesiintymästä poistuu pohjavettä muutoin kuin tilapäisesti vähintään 250 m³ vuorokaudessa*) perusteella. Näin ollen hankkeesta tulee tehdä vesi-lain mukaisen luvantarpeen arviointi, ennen kuin toiminnalle myönnetään lupa.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan, eikä hakemuksen mukainen alue sijoitu pohjavesialu-eelle. Ottamissuunnitelman mukaan louhittavan alueen suunniteltu alin ottamistaso on +290,00 (N2000). Hakemuksessa ei ole esitetty tarkempia tietoja tai arvioita alueelta mahdollisesti vapautuvien louhosvesien mää-rästä, mutta hakemuksen mukaan suurin osa alueelle kertyvistä sade- ja sulamisvesistä imeytyy kallion rakoihin. Tarvittaessa alueen itäreunalle tehdään saostusallas, josta vesi johdetaan pintavaluntana maastoon. Al-las tyhjennetään tarpeen mukaan. Maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelman perusteella louhoksen ei arvioida täytyvän vedellä ottamistoiminnan pää-tyttyä.

Ottamissuunnitelman mukaan ottoalueelta ei ole määritetty pohjaveden pinnantasoja. Hakemuksen mukaan suunnitelma-alueesta n. 150 ja 200 metrin etäisyydellä sijaitsee lähteet. Eteläisemmän lähteen 1 (ottoalu-eesta itään) vedenpinnan korkeus oli 2.11.2024 n. 285,18 m (N2000) ja pohjoisemman lähteen 2 (ottoalueesta koilliseen) korkeus oli n. 284,65 m (N2000). Todennäköisesti ottamisalueella pohjaveden korkeus on hie-man näitä lukemia korkeammalla. Alin ottamistaso on 290,0 m (N2000) eli n. 5 m korkeammalla kuin lähimmän lähteen pinnan taso. Hakemuk-sen mukaan kyseisten lähteiden vedentasoja seurataan säännöllisesti ja veden laatua tarkkaillaan, mutta niihin ei kuitenkaan arvioida aiheutuvan vaikutuksia ottotoiminnasta.

ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esitettyjen tietojen tai karttatar-kastelun perusteella hakemusalueella ei ole vesilain tarkoittamaa vesis-töä, jolloin ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan. Tätä kautta ei siis tule tarvetta vesilain mukaisen luvan hakemiselle.

ELY-keskus myös katsoo, että hakemuksessa esitettyjen tietojen perus-teella toiminnan alkaessa mahdollinen louhokseen kertyvä ja poisjohdet-tava *pohjavesimäärä* on vähäinen (alle 250 m³/vrk), jolloin tarve vesilain mukaisesta luvasta ei myöskään automaattisesti täytyisi.

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella vaadi vesilain mukaista lupaa. Yhteisluvassa annettavien lupamääräysten tulee kuitenkin sisältää tarkkailuvelvoite, jonka perusteella hankkeen mahdollisia ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia voidaan seurata. Lisäksi koska on mahdollista, että toiminnan jossain vaiheessa alueelta voidaan joutua pumpaamaan pois vesiä, tulee lupaviranomaisen antaa määräys poispumpattavan vesimäärän ja vedenlaadun seuraamisesta. Ottoalueen mahdolliseen kuivanapitoon liittyvien poispumpattavien vesien määrää tulee seurata vuorokausi/kuukausi/vuositasolla toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana.

Lupaharkinta voi tulla uudelleen ajankohtaiseksi esimerkiksi siinä vaiheessa, kun louhosta syvennetään tai, jos otto ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle. Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien *pohjavesien* määrä ylittää 250 m³/vrk tai poispumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, saattaa tarve vesilain mukaiselle luvalla tässä vaiheessa aktivoitua. ELY-keskus pyytää myös huomioimaan, että kun poispumpattavan veden määrä ylittää 100 m³/vrk, tulee siitä ilmoittaa ELY-keskuskelle (VL 2 luku, 15 §).

Pintavedet ja vesien johtaminen

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Mahdollisia alueelta poisjohdettavia vesiä ei myöskään tule johtaa ottoalueen läheisyydessä olevien lähteiden suuntaan.

ELY-keskus katsoo, että hakijan tulee esittää lupaviranomaiselle tarkempi kuvaus vesien johtamisesta alueella sekä merkitä suunnitelmapiirustuksiin laskeutusaltaan alustava sijainti. Tällä hetkellä ottosuunnitelman ja suunnitelmapiirustusten perusteella jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan laskeutusaltaan sijaitsemisella "alueen itäreunalla" (tarkoitetaanko alueella varsinaista ottamisaluetta vai sen ulkopuolista aluetta) ja toisaalta, miten mahdolliset louhoksesta poistettavat vedet johdetaan pintavaluntana laskeutusaltaasta maastoon, jos laskeutusallas sijaitsee varsinaisella ottamisalueella tai vastaavasti miten vedet johdetaan laskeutusaltaaseen, jos se sijaitsee varsinaisen jyrkkäreunaiseksi louhittavan ottamisalueen ulkopuolella, mutta toiminta-alueella.

Mikäli alueelle rakennetaan laskeutusallas, tulee laskeutusaltaasta lähteviä vesiä tarkkailla, jotta mahdollinen veden samentuminen ulkopuolella oleviin vesistöihin estettäisiin. Laskeutusaltaaseen johdettavien vesien laatua tulee myös tarkkailla ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: antimonipitoisuudet, sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Jälkihoitotyöt on tehtävä luvan voimassaoloaikana. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen turvallisuuksnäkökohdat huomioiden. Koska ottoalue on suunniteltu jätettävän louhintakaltevuuteensa 7:1 tulevaa jälkikäyttöä ajatellen, tulee ottoaluetta ympäröivän aidan kunnosta huolehtia myös ottamistoiminnan päättymisen jälkeen.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jota on jo käytetty maa-ainesten ottoon.

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain tai vesilain tarkoittamia haittoja, mikäli ottaminen tapahtuu hakemuksessa esitetyllä tavalla ja ottamistoiminnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella vaadi vesilain mukaista lupaa, sillä toiminnasta johtuvan louhosalueen mahdollisen kuivanapidon takia poispumpattavien pohjavesien määrä on toiminnan alitusvaiheessa vähäinen (alle 250 m³/d) eikä kuivanapito ole jatkuvaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee kuitenkin lupamääräyksissä määrätä, että mikäli louhosalueelta pumpataan pois vesiä, niiden määrää ja laatua on tarkkailtava.

ELY-keskus myös muistuttaa, että luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilain (VL 2 luku 11 §) mukaan kielletty.

Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja aina vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haittoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettua otettua aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen lausunnosta.

Hakijan vastine Lapin ELY-keskuksen lausuntoon (30.06.2025):

Sallan yhteismetsän hakeman SALTSIVAARA 2 maa-ainesten ottoluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyn nähtävillä olon lausuntojen ja muun palautteen vastineena toteamme seuraavaa:

Saltsivaaran maa-aines-alueella veden pinta ei ole noussut ensimmäisen ottoluvan mukaisen toiminnan vuoksi, joten vettä ei ole ollut tarvetta pumpata pois louhoksesta.

Alueella olevien lähteiden vedenpintaa on seurattu ja seurataan edelleen säännöllisesti. Vedenpinnan tasot on merkattu, joten havainnointi onnistuu hyvin.

Uuden ottoalueen rajat merkataan maastoon, ennen kuin maa-ainesten otto aloitetaan.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta myöntää Sallan Yhteismetsälle maa-aines- ja ympäristöluvan maa-ainesten ottamiseen, murskaamiseen ja varastointiin Sallan kunnassa sijaitsevalle Saltsivaaran maa-ainesalueelle kiinteistölle Sallan yhteismetsä 732-874-2-0. Lupa myönnetään kymmenen (10) vuoden ajalle 100 000 k-

m³ ottomäärälle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti seuraavin lupamääräyksin.

Lupamääräykset

Toiminta

1. Ottamislupa myönnetään 100 000 k-m³ kokonaisottomäärälle. Lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta ja **luvan viimeinen voimassaolopäivä on 27.08.2035**. Alueen maisemointiin käytettävää rakennuskäyttöön kelpaamatonta maa-ainesta ei lasketa mukaan kokonaisottomäärään.

Toiminnassa tulee vähimmäisvaatimuksena noudattaa valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VnA 800/2010), ellei tässä päätöksessä säädetä asetusta tiukemmista ympäristönsuojelutoimenpiteistä.

2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi **12 565 €:n suuruinen vakuus** (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli **27.02.2037 asti**.
3. Ottoa ei tule ulottaa hakemuksen suunnitelmakartassa ja poikkileikkauksissa esitettyä ulommalle. Ottamisalueen rajat tulee merkitä selvästi ja näkyvästi reunapaaluin ennen toiminnan aloittamista, siten ettei otettavan alueen rajauksesta jää missään vaiheessa epäselvyyttä. Ottoalueen rajauksen merkit tulee olla selvästi havaittavissa myös talvi-aikaan.

Alueelle tulee asentaa korkomerkkejä. Pohjaveden päälle on jätettävä kauttaaltaan vähintään kahden (2) metrin suojaava puhdas maakerros. Ottotasoa tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aihetta. Suojaetäisyysvaatimus koskee myös orsivettä.

4. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle.
5. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan **aloitustarkastus**, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelut toimenpiteet on tehty.
6. Toiminta-ajat
 - Maa-ainesten ottamistoimintaa ja murskausta saa harjoittaa arkipäivisin klo 07.00–20.00 välisenä aikana.
 - Kuormaamista ja kuljetusta saa suorittaa arkipäivisin klo 6.00 ja 22.00 välisenä aikana.

Toiminta ei ole sallittu arkipyhinä.

7. Alueelle muualta tuotavien maa-ainesten tulee olla pilaantumattomia ja niiden alkuperä tulee tarvittaessa pystyä osoittamaan. Maa-aineksia saa tuoda ainoastaan alueen jälkihoitoa varten ja ainoastaan jälkihoitoon tarvittavan määrän. Muunlaisen maa-aineksen vastaanotto, käsittely ja varastointi alueella on kielletty.

Turvallisuus

8. Alue tulee aidata 2 metriä korkealla kiinteällä verkkoaidalla. Aita tulee merkitä maastoon varoituskyltein ja heijastavin huomiomerkein. Merkintöjen tulee olla riittävän korkeita, jotta ne voi havaita myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä ja oikein sijoitettuja, jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan. Alueen merkitsemiseen ei saa käyttää lippusii-
moja.

Toimijan tulee huolehtia suojauksesta myös louhoksen pohjalla, jotta mahdollisesti yllättäen sortuva rinne ei pääse aiheuttamaan vaaraa alueella liikkuville. Korkeiden, jyrk-
kien rintuoksien luiskan yläpuolella maan pinta on pidettävä riittävän pitkältä matkalta
puhtaana suurista kivistä, varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä ja sor-
tumavaaraa aiheuttavista tekijöistä.

9. Kulku alueelle tulee toteuttaa esitetyn suunnitelman mukaisesti. Alueelle johtava tie tu-
lee merkitä selkeästi maa-ainesten ottotoiminnasta kertovalla kyltillä. Tielle on asen-
nettava puomi estämään sivullisten pääsy ottoalueelle.

10. Toiminnassa muodostuvan pölyn määrää on tarkkailtava aistinvaraisesti. Pölylähteet
on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle.
Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviainek-
sen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi,
kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai
käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tek-
niikkaa.

Toiminta-alueelle johtava tie ja toiminta-alue, jolla työkoneet liikkuvat, on hoidettava
niin, että pölyäminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Pölyn sidonta tulee tapahtua en-
sisijaisesti kastelemalla. Pölynsidontasuolaa saa käyttää vain pysyvällä ajourilla ja poik-
keuksellisesti jos se katsotaan välttämättömäksi.

Valvontaviranomainen voi tarpeen vaatiessa määrätä toiminnanharjoittajan mittauksin
todentamaan, että ilman hiukkaspitoisuus ei ylitä ilmanlaatuasetuksen (79/2017) raja-
arvoja. Pölystä ei saa aiheutua haittaa naapurikiinteistöjen kasvillisuudelle ja käytölle.

Melu ja värinä

11. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjear-
voista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun oh-
jearvoja. Melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alim-
malle kohdalle ja varastokasat on pyrittävä sijoittamaan siten että melun leviäminen
melulle alttiisiin kohteisiin estyy toiminnan kaikissa vaiheissa. Määräys koskee myös
kuljetuksista aiheutuvaa melua.

Toiminnan 1. vaiheen ajaksi tulee alueelle rakentaa yhtenäinen riittävän korkea melu-
valli alueen itäosasta sen kaakkois- ja eteläosaan. Ennen toiminnan aloittamista valvo-
valle viranomaiselle tulee lähettää erillinen suunnitelma meluvallin rakentamisesta ja
sen rakennepiirrokset.

Murskauksen ja rikotuksen tulee tapahtua louhoksen pohjalla melumallinnuksen mu-
kaisesti, ja niin että louhoksen seinämät sekä maa-ainesten varastokasat estävät me-
lun leviämistä häiriintyviin kohteisiin. Silloin kun poravaunua ei saada sijoitettua otto-
alueella alimmalle kohdalle, vaan se sijaitsee korkeustason +296 yläpuolella, tulee var-
mistua siitä, että meluesteenä on suojavalli estämässä melun leviämistä.

Toiminnan vaiheen 1. aikana tulee mittauksin varmistaa, etteivät ulkomelun ohjearvot ylity häiriintyvissä kohteissa. Melua tulee toiminnan 1. vaiheen aikana seurata säännöllisesti. Ennen toiminnan aloittamista melumittauksista on laadittava erillinen melumittausuunnitelma, joka lähetetään valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi vähintään 30 vuorokautta ennen mittauksia.

Melumittaus tulee suorittaa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. Toiminnanharjoittajien on helpointa arvioida ympäristönäytteenottajien tasoa heidän sertifiointinsa perusteella. Suomen ympäristökeskus koordinoi sertifiointia ja ylläpitää listaa sertifioiduista näytteenottajista (<https://www.syke.fi/sertifiointi>). Jos sertifioitua melumittaajaa ei ole mahdollista saada, niin on suositeltavaa, että mittaaja olisi suorittanut hyväksytysti Certielimen hyväksymän näyttökokeen ja tentin. Mikäli mittaaja ei ole suorittanut Syke:n hyväksymää koulutusta, niin vähimmäisvaatimuksena on noudattaa tarkasti ympäristöministeriön ohjetta 1/1995 Ympäristömelun mittaaminen (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10138/42692>).

Melumittauksen tulos tulee toimittaa Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tiedoksi Lapin ELY-keskukselle.

Valvontaviranomainen voi teettää luvanhakijalla melumittaukset alueen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, mikäli on syytä epäillä valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisten ohjearvojen ylittymisiä tai toiminnan melusta tulee muutoin mittauksia vaativia häiriöilmoituksia. Mahdollinen melumittausuunnitelma tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen mittauksia. Valvova viranomainen voi edellyttää toimenpiteisiin ryhtymistä, jos toimenpiderajat ylittyvät häiriintyvissä kohteissa.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi, koneiden huolto

12. Polttonesteiden, öljytuotteiden ja muiden ympäristölle vaarallisten tai haitallisten aineiden käsittely, varastointi ja käyttö alueella on järjestettävä siten, että aineiden pääsy maaperään on estetty. Alueella saa varastoida öljytuotteita ainoastaan toiminta-aikana siellä käytettäviä koneita varten. Alueella työskenneltäessä on öljytuotteiden käsittelyssä noudatettava erityistä varovaisuutta.
13. Polttoaine- ja muiden kemikaalisäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne on sijoitettava tiiviisiin suoja-altaisiin. Suoja-altaiden tilavuus tulee olla vähintään yhtä suuri kuin säiliöiden tilavuus. Sadevesien pääsy suoja-altaisiin tulee olla estetty. Mikäli suoja-altaaseen kuitenkin pääsee vettä, tulee se käsitellä sinne kertyvän veden laadun edellyttämällä tavalla. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.
14. Polttonesteiden ja muiden kemikaalien tankkaus- ja täyttöpaikkojen on oltava päällystetty tiiviillä, kemikaaleja läpäisemättömällä pinnoitteella. Mikäli tiiviin pinnoitteen rakentaminen ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista, tulee tankkauspaikalle muutoin järjestää tiivis nesteitä läpäisemätön alusta siten, että mahdolliset nestevuodot saadaan kerättyä talteen, etteivät ne johda ympäristön pilaantumiseen.
15. Alueella saa tehdä työkoneille vain murskaustoiminnan kannalta välttämättömiä huoltotoimenpiteitä. Huoltopaikan maa tulee suojata kuten tämän päätöksen edellisessä määräyksessä (määräys 14) on määrätty tankkauspaikasta.

Jätteet

16. Jätteiden muodostumista on pyrittävä välttämään. Hyödynnettävissä olevat jätteet on lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Alue ja mahdolliset toiminta-alueelta lähialueille päätyneet jätteet tulee siivota aina toimintajakson päättyessä.
17. Vaaralliset jätteet on pidettävä erillään ja sijoitettava omiin säiliöihinsä tai keräysvälineisiin. Vaaralliset jätteet on säilytettävä niin, että niistä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle.
18. Vaaralliset jätteet kuten öljyjäte, öljynsuodattimet, trasselit, akut ja paristot on toimitettava hyväksytyyn vaarallisten jätteiden vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa on jätteiden siirrosta laadittava asianmukainen siirtoasiakirja.

Sulamis-, valuma- ja jätevesien käsittely

19. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumista. Ennen toiminnan aloittamista valvovalle viranomaiselle tulee lähettää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta alueella ja merkitä suunnitelmapiirustuksiin tarvittaessa rakennettavan laskeutusaltaan ja siihen johdettavan pintaveden kulkureitit- sekä suunnat ja niiden alustava sijainti. Karttakuvista ja sanallisesta kuvauksesta tulee myös ilmetä laskeutusaltaasta johdettavan veden purkupaikka ja virtaussuunta.
20. Mahdollisia alueelta poisjohdettavia vesiä ei tule johtaa ottoalueen läheisyydessä olevien lähteiden suuntaan. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön eikä viereisiin kiinteistöihin. Mikäli kalliorintauksesta suotautuu vähäistä suurempia määriä kalliopohjavettä, tule ottotoiminta keskeyttää ja ottaa yhteyttä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen. Viranomaisen voi tehdä muutosesityksen tarkkailumääräyksiin, mikäli alueelta poistuvien vesien määrä on ennakoitua suurempi tai poistuva vesi saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista.
21. Mahdolliset sosiaalityötiloista tulevat jätevedet tulee kerätä umpisäiliöön ja kuljettaa luvaliseen vastaanottopaikkaan.

Tarkkailu ja raportointi

22. Lähteiden 1 ja 2 veden pinnantasoa tulee tarkkailla 2 kertaa vuodessa. Tarkkailuajan kohdan tulee olla alivirtaaman aikaan kevättalvella ja heinä-elokuussa.

Lähteiden 1 ja 2 veden laatua tulee seurata kerran vuodessa avoveden aikana. Kaikista vesinäytteistä tulee analysoida vähintään öljyhiilivedyt, kiintoaines, raskasmetallit sekä perusparametrit (alkaliniteetti, hapen kyllästysaste, liukoinen happi, kemiallinen hapenkulutus, kloridi, lämpötila, mangaani, pH, rauta, sameus, sulfaatti, sähkönjohtavuus, väriluku).

Toimijan tulee esittää lupaviranomaiselle lähteiden tarkkailusuunnitelma ja aloittaa tarkkailu ennen toiminnan aloittamista. Mikäli toiminnasta johtuvia muutoksia lähteisiin havaitaan, tulee toimintaa muuttaa siten, että luonnontilaa vaarantavia vaikutuksia lähteille ei synny. Lähteiden tarkkailua tulee jatkaa 1 vuosi toiminnan päättymisen jälkeen.

Lähdeseurantojen tarkkailutulokset tulee toimittaa Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tiedoksi Lapin ELY-keskukselle vuosittain.

23. Mahdollisen alueelle rakennettavan laskeutusaltaan lähteviä vesiä tulee tarkkailla vuosittain ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä. Vesinäytteistä on tutkittava vähintään antimonipitoisuudet, sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyyppi ja nitraattityyppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Laskeutusaltaan tarkkailutulokset tulee toimittaa Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tiedoksi Lapin ELY-keskukselle vuosittain.

24. Louhoksesta mahdollisesti poispumpattavien vesien määrää tulee seurata. Mikäli tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien pohjavesien määrä ylittää 250 m³/vrk tai poispumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, tulee luvanhaltijan selvittää vesilain (587/2011) mukaisen luvan tarve. Vesinäytteistä on tutkittava vähintään samat parametrit kuin määräyksessä 23.
25. Toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä ja niihin liittyvää toiminnan tarkkailua varten on määrättävä näistä tehtävistä vastuussa oleva ympäristövastaava, jonka nimi ja yhteystiedot on toimitettava Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli ympäristövastaavan yhteystiedot muuttuvat, on muutos saatettava tiedoksi edellä mainitulle viranomaiselle.
26. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että kaikki tämän luvan mukaiseen toimintaan osallistuvat henkilöt, kuten aliurakoitsijat, murskauksen suorittajat sekä ajoneuvojen ja työkoneiden kuljettajat ovat tietoisia annetuista lupaehdoista ja noudattavat annettuja määräyksiä.
27. Toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen kunkin murskausjakson aloittamista ja sen päättymisen jälkeen.
28. Laitoksen toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, johon tulee kirjata vähintään tiedot murskauslaitoksen päivittäisistä tuotantoajoista ja tuotantomääristä, tehdyistä tarkastuksista, huolloista, keskeytyksistä ja poikkeavista tilanteista. Lisäksi toiminnassa syntyvistä jätteistä tulee pitää kirjaa jätelain 118 §:n mukaisesti. Edellistä vuotta koskeva käyttöpäiväkirja ja jätteitä koskeva kirjanpito tulee toimittaa valvontaviranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Merkittävät poikkeamatilanteet alueella tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle välittömästi.
29. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun maa-aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus Notto-järjestelmään viimeistään tammi-kuun 31. päivänä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

30. Öljyvahinkojen sekä muista kemikaaleista aiheutuvien vahinkojen torjuntaan on varauduttava. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Alueella on oltava käyttövalmiina riittävä määrä imeytysturvetta tai muuta sopivaa imeytysmateriaalia. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.
31. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavissa häiriötilanteissa sekä muissa vahinkotilanteissa ja onnettomuuksissa, joissa haitallisia aineita pääsee ympäristöön, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi

ennalleen sekä järjestettävä tarkkailu ja tehtävä tarvittavat toimet vahingon toistumisen estämiseksi.

32. Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttoaineet ja muut aineet on kerättävä välittömästi talteen. Toimijalla tulee olla etukäteen tiedossa säilytyspaikka öljyiselle tai muutoin pilaantuneelle maa-ainekselle.
33. Mahdollisesta öljyvahingosta tai muusta vahingosta on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa pelastusviranomaiselle.
34. Alueen maa-ainesten pilaantuneisuus (polttoainesäiliöiden, murskaamolaitteiden ja tankkauspaikan alue) tulee selvittää aina tarpeen mukaan ja toiminnan päättyessä. Aistinvarainen arviointi tulee suorittaa jokaisen tankkauksen, huoltotoimenpiteen ja murskausjakson jälkeen. Pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Toiminnan lopettamista ja jälkihoitoa koskevat määräykset

35. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä. Koska ottoalue on suunniteltu jätettävän louhintakaltevuuteensa 7:1 tulevaa jälkikäyttöä ajatellen, tulee ottoaluetta ympäröivän aidan kunnosta huolehtia myös ottamistoiminnan päättymisen jälkeen.

Alueen muotoiluun voidaan käyttää alueelta poistettuja pintamaita. Alueen pohjalle voidaan muodostaa kumpareita tai harjanteita lisäämään pinnanmuotojen vaihteluita. Pohjan muotoilu tulee tehdä siten että sade- ja sulamisvedet johtuvat pois alueelta. Pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 4 mukaisesti. Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen.

Maisemointi tulee ulottaa kattamaan myös luvan (Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä viranhaltijapäätös 9.7.2021 Y/29/2021) alue.

36. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.

Muut määräykset

37. Luvan mukaisen toiminnan pysyvästä tai pitkäaikaisesta lopettamista tai toiminnan oleellisesta muuttamisesta sekä toiminnan harjoittajan vaihtumisesta on hyvissä ajoin kirjallisesti ilmoitettava Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
38. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluvallista toimintaa säännöllisillä tarkastuksilla. Tarkastustiheys perustuu toiminnasta tehtävään riskinarvioon. Tarkastukset ovat maksullisia. Ympäristöluvan muuttamisen tarpeen arvio tehdään aina säännölliseen valvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä. Maa-ainesluvan valvonasta peritään vuosittaista valvontamaksua, joka perustuu kulloinkin voimassa olevaan maa-ainestaksaan.
39. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen mukainen tarkastusmaksu. **Tarkastusmaksu on 4000 euroa.** Valvontamaksu peritään vuosittain voimassa olevan taksan mukaisesti.

RATKAISUN JA LUPAMÄÄRÄYKSTEN PERUSTELUT

Päätöksen perustelut

Kun toiminta on järjestetty hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti, täyttää se ympäristönsuojelulain, maa-aineslain ja jätelain, sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ja luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Lupapäätöksen mukaisesta ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu MAL 3 §:n mukaisia seurauksia, jolloin lupa on myönnettävä (MAL 6 §).

Ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta ei asetetut lupamääräykset ja sijoituspaikka huomioon ottaen voida katsoa aiheutuvan terveyshaittaa (TsL 1.2 §), merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän (YSL 16 §), pohjaveden (YSL 17§) tai muun vesistön pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta ei ole kaavan vastaista.

Yleiset perustelut

Laitos sijoittuu alueelle, jossa ei ole asema- tai yleiskaavaa eikä toiminnan katsota olevan lupapäätöksen mukaisesti toimittaessa maakuntakaavan tavoitteiden vastaista. Päätöksessä on annettu määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi ja sen varmistamiseksi, ettei toiminta ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Toimittaessa tämän ympäristöluvan mukaisesti voidaan toiminnan katsoa edustavan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa.

Vastaus lausuntoihin

ELY-keskuksen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä nrot: 3, 4 ja 7-35.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, ja kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi, jos se hankeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin ainesten ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt (Maa-aineslaki 555/1981 10 §).

Lupamääräys 2

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla: Otettava maa-ainesmäärä x 0,035 euroa/m³ + ottoalueen pohjan pinta-ala x 0,44 euroa/m² + luiskattavien reunojen pinta-ala x 0,88 euroa/m². Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä.

Lupamääräys 3

Määräys annetaan valvontaa varten ja estämään tahaton ottoalueen ylitys. Määräys suojaetäisyydestä pohjaveteen on annettu pohjaveden pilaantumisen ja sen riskin välttämiseksi. Suojaetäisyys on ELY-keskuksen suosituksen mukainen 2 metriä.

Lupamääräys 4

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi.

Lupamääräys 5

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 6

Koska toiminta-aika vaikuttaa melun häiritsevyyteen, on käyttöajoista lupamääräys. Määräys perustuu hakemukseen ja Valtio-neuvoston asetukseen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

Lupamääräys 7

Määräys on annettu pohjaveden suojelemiseksi ja valvonnan helpottamiseksi.

Lupamääräys 8–9

Määräykset on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseksi. Alueella ei saa käyttää lippusiimoja porojen sotkeutumisvaaran vuoksi.

Lupamääräys 10

Määräys on annettu ilmaan joutuvien päästöjen ehkäisemiseksi ja se perustuu kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 4 §:ään. Ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi on huolehdittava siitä, että murskauksesta ja työmaaliikenteestä aiheutuvat pölypäästöt pidetään mahdollisimman pieninä. Määräyksillä toiminnan tarkkailusta ja kohtuuttoman pölyn leviämisen estämisestä ehkäistään terveys- ja ympäristöhaittoja.

Lupamääräys 11

Määräys on annettu toiminnan meluvaikutusten ehkäisemiseksi ja se perustuu kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 6 ja 7 §:iin. Murskaimen ja varastokasojen sijoittelulla ja koneiden ja laitteiden kunnossapidolla on merkittävä vaikutus melutasoon lähimmissä melulle alttiissa kohteissa.

Melumallinnuksen mukaan toiminnan 1 vaiheen murskaus, kuljetus, poraus ja rikotus ylittää valtioneuvoston päätöksessä säädettyjen ulkomelun ohjearvot ympäröivien lomarakennusten oleskelualueilla. Tällöin poraus tapahtuu korkeimmalla kohdalla ja murskain on sijoitettu nykyisen maanpinnan tasoon. Kun poraus tapahtuu alhaalla louhoksen pohjalla, ympäristöön leviävä melu ei ylitä melun ohjearvotasoa lähimpien asuin- ja lomarakennusten oleskelualueilla. Myös murskaamon sijoittaminen louhoksen pohjalle estää melun leviämistä tehokkaasti. Rikotus on kaikissa tarkasteluissa sijoitettu nykyisen louhoksen pohjalle ja sen meluvaikutus jää sen vuoksi vähäiseksi. Pora-vaunun sijainti vaihtelee toiminnan aikana ja sillä on merkittävä vaikutus toiminnan meluvaikutuksiin.

Lupamääräys 12–15

Maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi on annettu määräyksiä alueella varastoitavista ja käsiteltävistä öljyistä ja kemikaaleista, varastointiin käytettävien alueiden rakenteista sekä työkoneiden huollosta. Määräyksen perustuvat ympäristönsuojelulakiin ja kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 9 §:ään. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Ympäristönsuojelulain 19 §:n

mukaan kemikaalia ei luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa saa käyttää siten, että siitä aiheutuu merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Lupamääräys 16–18

Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava etusijajärjestystä (JL 8 §). Jätteitä ei saa käsitellä hallitsemattomasti (JL 13 §). Määräyksillä varmistetaan, että jätteet eivät aiheuta maaperän tai vesien pilaantumista tai ympäristö- ja terveyshaittaa. Määräyksillä varmistetaan, että vaarallisten jätteiden merkinnot ovat asianmukaisia ja että vaaralliset jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelypaikkaan (JL 15 §, JL 16 §, JL 17 §).

Lupamääräys 19–21

Määräykset on annettu sulamis- ja valumavesien ja jätevesien asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi. Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti voi tarvittaessa muuttaa antamiaan tarkkailumääräyksiä tai hyväksymäänsä suunnitelmaa luvan tai suunnitelman voimassaolosta huolimatta.

Lupamääräys 22–29

Ympäristöluvassa on ympäristönsuojelulain 46 §:n mukaan annettava tarpeelliset tarkkailumääräykset. Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. Tarkkailumääräykset perustuvat osin toimijan tekemiin ehdotuksiin tarkkailun toteuttamiseksi. Myös ELY-keskuksen näkemys tarkkailun toteuttamisesta on huomioitu määräyksiä annettaessa. Maa-ainesten ottamista koskeva ilmoitusvelvollisuus perustuu maa-aineslain 23 a §:ään.

Lupamääräys 30–34

Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävällä tavalla varautunut häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteista on määrätty viranomaisen tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaissohjeiden vuoksi. Vahingon sattuessa tulee paikalla ryhtyä viipymättä toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisvelvollisuus, pilaantuneisuuden selvittämisvelvollisuus ja ilmoittamisvelvollisuus mahdollisesta pilaantumisesta perustuvat ympäristönsuojelulain (527/2014) 133-135 §:iin.

Lupamääräys 35

Määräys on annettu alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville. Ottotoiminnan päätyttyä alue siirtyy metsälain piiriin. Hakemuksen mukaisesti edellisen maa-ainesluvan maisemointivelvoitteet siirtyvät tämän päätöksen mukaiseen lupaan.

Lupamääräys 36

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 37

Ympäristönsuojelulain 170 §:n mukaan luvanhaltijan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta ja toimintaa koskevista muista muutoksista ja tapahtumista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen tai luvan noudattamiseen. Luvanhaltijan vaihtuessa luvan uuden haltijan on ilmoitettava vaihtumisesta.

Lupamääräys 38

Määräys koskee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemää valvontaa ja sen maksullisuutta, joka perustuu maa-aines ja ympäristönsuojelulainsäädäntöön (MAL 23 §, MAA 7.2 §, YSL 168.2 § ja YSL 205 §).

Lupamääräys 39

Lupamääräys perustuu maa-aineslain 23 §:ään. Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksaa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti Maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 280 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,017 euroa (kun ottomäärä on $\leq 50\,000\text{ m}^3$, yli menevästä osuudesta vähennetään 50 %). Maksuun lisätään asianosaisten kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/asianosainen, kunnallisesta ilmoituksesta 70 euroa. Lisäksi maksuun lisätään ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan mukainen asian käsittely taksa 1800 euroa, josta vähennetään 50 % maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyn johdosta, jolloin siitä jäljelle jää 900 euroa.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Luvan voimassaolo

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeen ja se on lupahakemuksen mukaisesti voimassa kymmenen vuotta päätöksestä. Mikäli toiminnassa tapahtuu päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävä tai muu olennainen muutos, on toiminnalle haettava uusi ympäristö- ja maa-aineslupa.

Luvan muuttamisen tarve arvioidaan luvan säännöllisen valvonnan yhteydessä.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla jo myönnettyjen luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 4 a, 5–6, 9–13 a, 23 ja 23 a §
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6–9 §,
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6–8 §, 10–12 §, 14–17 §, 19–20 §, 22 §, 27 §, 39–40 §, 42–44 §, 47a–49 §, 52–53 §, 58 §, 62 §, 64 §, 66 §, 70 §, 83–87 §, 133–134 §, 155.2–156 §, 170 §, 205 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2–4 §, 11–15 §
Jätelaki (646/2011) 8 §, 13 §, 15–17 §, 19–20 §, 118–120 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 7–9 §
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920), (muutos 90/2000) 17 §, 18 §
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010), (muutos 314/2017) 3–13 §
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §, 3 §
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (2017/79) 4 §
Lisäksi on sovellettu opasta Maa-ainesten ottaminen -Opas ainesten kestäväään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maksu 4000 €

Maksu perustuu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksaan (Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta 25.1.2024 § 8).

Taksan kohdat:

- Maa-ainestaksa: kohdat 2.1, 2.5 ja 9.3.
- Ympäristönsuojelutaksa: Lupien ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut 3 § kohta 3.1, sekä liitteen 1 laitosluettelossa kohta: kiinteä tietyllä alueella sijaittava siirrettävä murskaamo, asfalttiasema tai kalkkikiven jauhatus.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle
- Niille, joilta on pyydetty hakemuksesta lausunto

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § 1 ja 3 mom)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen verkkosivuilla
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ:

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta
27.08.2025 Kemijärvi

LIITTEET

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet
Liite 2 Valitusosoitus

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI

Ympäristöterveyslautakunta 10.02.2023 § 22

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankin tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallinen ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa, kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (12) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisten vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvanvaraisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).